

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

OP PPR, MŠ a ZŠ Chodov, ZŠ a MŠ Chodov – pražské šablony

Stáž v Lisabonu 16. 11.–19. 11. 2021

Mgr. Petra Bernatová

Mgr. Blažena Musilová

ŠKOLSTVÍ V PORTUGALSKU

- Základní vzdělávání je všeobecné, povinné a bezplatné a trvá od 6 do 18 let věku. Důvodem dlouhého povinného vzdělávání bylo velké procento negramotných obyvatel v zemi. Povinná školní docházka byla v Portugalsku zavedena až v 20. letech 20. století.
- Národní kurikulum podporuje samostatnost a kreativitu žáků a rozvíjení schopnosti využívat informační a komunikační technologie. Tyto kompetence jsou průřezové, tj. rozvíjejí se ve všech vyučovacích předmětech či oblastech učiva. Důraz je kladen především na znalosti portugalštiny, matematiky a cizích jazyků.
- Je rozděleno na tři cykly (ciclos). Úspěšné absolvování je potvrzeno diplomem o ukončení základní povinné školní docházky.

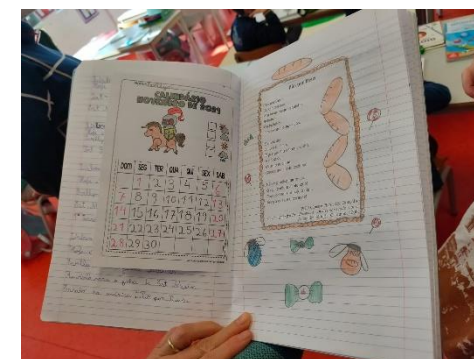
- Na konci 6. ročníku (na konci druhého stupně) a 9. ročníku (poslední ročník základního povinného vzdělávání) pořádají národní zkoušky, jež vykonávají například žáci, kteří navštěvovali školy, jimž nebyla uznána rovnocennost poskytovaného vzdělávání, nebo žáci, kteří absolvovali program domácího vzdělávání.
- Většina základních škol má také třetí stupeň - středoškolský. Žáci ukončují studium 12. ročníkem.
- Z důvodů velkého množství dětí s odlišným mateřským jazykem nabízí většina základních škol pomoc se zvládnutím portugalštiny formou kurzů portugalštiny pro cizince a také dělenou výukou v matematice a jiných předmětech

ESCOLA PATRÍCIO PRAZERES

Mgr. Blažena Musilová

- Škola se nachází ve východní části města, v oblasti tradičně obsazené farmami. Součástí je mateřská škola, 1., 2. a 3. stupeň.
- 2. stupeň (tzv. 2. cyklus) má cca 200 dětí 30 národností. Škola má také specializovanou výuku pro děti s poruchami autistického spektra. Věnuje se dětem s OMJ a SPU.
- Škola vyučuje dle národního RVP, tzv. „Dekret 55“.
- Žáci na 2. stupni mají týdně 25 vyučovacích hodin, každá hodina trvá 50 minut.
- Školní rok je dělen na trimestry, na konci každého jsou žáci hodnoceni a výsledky se sdělují rodičům na třídních schůzkách.
- Třídní učitel nabízí jednou týdně konzultační hodiny pro žáky a jejich rodiny.

ŽÁCI S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

- Děti s OMJ a jejich rodiny získávají pedagogickou podporu formou kurzů portugalštiny pro cizince, až do chvíle než dosáhnou v portugalštině alespoň úrovně B1.
- Žáci s OMJ mají 2 hodiny týdně (z celkem 3) dělenou výuku v předmětech: portugalština, matematika, historie a přírodní vědy.
- V dělených hodinách mají žáci stejné množství učiva jako ve skupině s rodilými mluvčími, ale učitel může přizpůsobit tempo a styl výuky. Obvykle je třeba větší názornosti.
- V dělených hodinách se u dětí s OMJ a SPU střídají také jejich spolužáci bez těchto „obtíží“. Škola tento styl výuky zavedla jako prevenci možné stigmatizace dětí s OMJ a SPU. Tím mají žáci šanci lépe se poznat a vzájemně si také pomáhat.
- Škola je zapojena do Projektu „Teip“, který nabízí různé typy podpory vzdělávání (finanční, personální a podobně). Částečně tímto škola řeší neustálý nedostatek učitelů a asistentů.

ESCOLA EB-2-3 CARDOSO LOPES

Mgr. Petra Bernatová

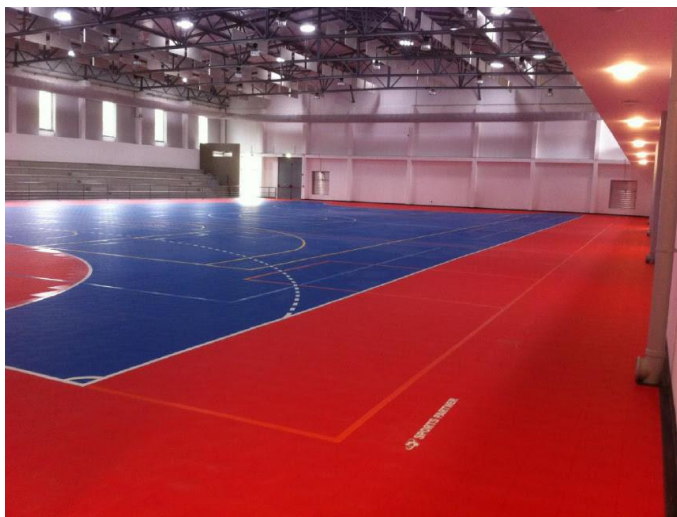
Škola je součástí řetězce škol Agrupamento de Escolas Cardoso Lopes. Nachází se v rezidenční čtvrti Amadora v severozápadní části města, která byla v 70. a 80. letech minulého století výrazně imigrantská a prošla mohutným urbanizačním vývojem; v současnosti ji navštěvují děti střední třídy.

- Škola si zakládá na své sociokulturní heterogenitě.
- Kromě portugalské (84,6 %) národnosti je jich ve škole ještě 22, z nich je nejsilněji zastoupena národnost kapverdská (3,4 %).
- Škola klade důraz na vysokou profesionalitu profesorského sboru (80 z celkového počtu 124 pracovníků), významnou součástí jsou nepedagogičtí pracovníci, kteří se nepřehlédnutelně podílejí na organizačním i administrativním chodu školy.
- Škola si zakládá na pěstování smyslu pro komunitní cítění, což znamená co nejranější a zároveň co nejširší zapojení žáků s OMJ do všech školních činností (mj. péče o školní farmu, školní záhony, o pořádek v celém areálu).

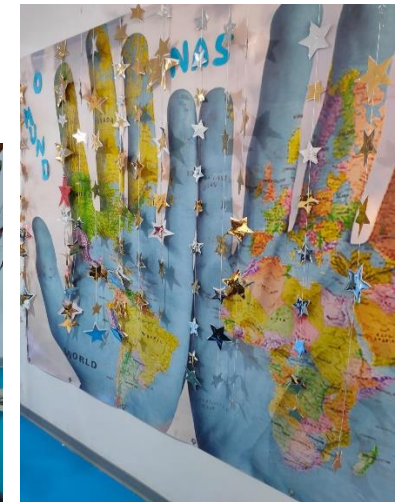
ŽÁCI S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

- Žák s OMJ má kromě společné výuky nárok na podporu, a to tak dlouho, dokud nedosáhne úrovně B1.
- V době hodin portugalštiny mají žáci s OMJ v rámci dělené výuky portugalštinu pro cizince.
- Zároveň je žákům s OMJ poskytována podpora formou individuálních konzultací.
- Škola také využívá pomoci organizace TEIP: Program TEIP je vládní iniciativa, která je v současnosti realizována ve 136 skupinách škol nacházejících se v ekonomicky a sociálně znevýhodněných územích, poznamenaných chudobou a sociálním vyloučením, kde se více projevuje násilí, nekázeň, předčasné ukončování školní docházky a školní neúspěšnost. Hlavními cíli programu je prevence a omezení předčasného ukončování školní docházky a absence, snížení nekázně a podpora vzdělávacích úspěchů u všech studentů, tj. i studentů s OMJ.

INSPIRACE

- Systém dělených hodin pro děti s OMJ a SPU i v jiných předmětech než jen portugalštině a matematice – méně žáků v hodině dává více prostoru pro individuální přístup k jednotlivým žákům.
- V dělených skupinách nejsou jen děti s OMJ a SPU, ale i jejich spolužáci bez obtíží – přispívá k vzájemné pomoci, poznání a respektu.
- Nabídka hodin portugalštiny pro cizince i pro rodiny žáků.
- Projekt „Teip“ – národní organizace pomáhající školám se zajišťováním inkluzivního vzdělávání pro děti s OMJ, SPU, ale i například děti s poruchou autistického spektra. Škola si může požádat o různou formu pomoci, nejčastěji finanční nebo personální.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

